ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

სიტყვა დამკვრელ კოლმეურნეთა სრულიად საკავშირო პირველ ყრილობაზე

1933 წ. 19 თებერვალი

ამხანაგო კოლმეურნეებო და კოლმეურნე ქალებო! მე არ ვფიქრობდი თქვენს ყრილობაზე გამოსვლას. არ ვფიქრობდი, რადგან ჩემამდე გამოსული ორატორების სიტყვებში უკვე ნათქვამია ყველაფერი, რის თქმაც საჭირო იყო, — ნათქვამია კარგად და მოსწრებულად. ღირს თუ არა ამის შემდეგ კიდევ გამოსვლა? მაგრამ რადგან თქვენ დაბეჯითებით ითხოვთ, ძალა კი თქვენს ხელშია **(ხანგრძლივი ტაში)**, — ვალდებული ვარ დაგემორჩილოთ.

ვიტყვი რამდენიმე სიტყვას ცალკე საკითხებზე.

1

კოლმეურნეობათა გზა ერთადერთი სწორი გზაა

პირველი საკითხი — სწორია თუ არა ის გზა, რომელსაც დაადგა კოლმეურნე გლეხობა, სწორია თუ არა საკოლმეურნეო გზა?

ეს კითხვა ფუჭი როდია. თქვენ, კოლმეურნეობათა დამკვრელებს, ალბათ, ეჭვი არ შეგდით იმაში, რომ კოლმეურნეობანი სწორ გზაზე დგანან. ამიტომ შესაძლებელია, ეს კითხვა თქვენ ზედმეტად მოგეჩვენოთ. მაგრამ ყველა გლეხი ისე როდი ფიქრობს, როგორც თქვენ. გლეხებს შორის ჯერ კიდევ ცოტანი არ მოიპოვებიან ისეთი ადამიანები, მათ რიცხვში კოლმეურნეთა შორისაც, რომელნიც დაეჭვებული არიან საკოლმეურნეო გზის სისწორეში. და ამაში არაფერია გასაკვირველი. მართლაც, ადამიანები ასეული წლობით ცხოვრობდნენ ძველებურად, მიდიოდნენ ძველი გზით, წელს ღუნავდნენ კულაკისა და მემამულის წინაშე, მევახშისა და სპეკულანტის წინაშე. არ შეიძლება ითქვას, რომ ეს ძველი, კაპიტალისტური გზა მოსწონდათ გლეხებს. მაგრამ იგი, ეს ძველი გზა, გატკეპნილი, ნაჩვევი გზა იყო, და ჯერ კიდევ არავის დაემტკიცებინა საქმით, რომ შეიძლება როგორმე სხვანაირად, უკეთესად ცხოვრება. მით უმეტეს, რომ ყველა ბურჟუაზიულ ქვეყანაში ადა-

მიანები ჯერ კიდევ ძველებურად ცხოვრობენ... და უცბად, ამ ძველ ჭაობიან ცხოვრებაში იჭრებიან ბოლშევიკები, იჭრებიან როგორც ქარიშხალი და ამბობენ: დროა უკუვაგდოთ ძველი გზა, დროა დავიწყოთ ცხოვრება ახლებურად, კოლმეურნულად, დროა დავიწყოთ ცხოვრება არა ისე, როგორც ყველანი ცხოვრობენ ბურჟუაზიულ ქვეყნებში, არამედ ახლებურად, არტელურად. ხოლო როგორია ეს ახალი ცხოვრება, — ვინ რა იცის. ვაი თუ იგი ძველ ცხოვრებაზე უარესი გამოდგეს. ყოველ შემთხვევაში, ახალი გზა უჩვეულო გზაა, გაუტკეპნავია და ჯერ კიდევ მთლიანად ნაცადი არაა. იქნებ უკეთესი იყოს ძველ გზაზე დარჩენა? იქნებ უკეთესი იყოს დავიცადოთ ახალ, საკოლმეურნეო გზაზე გადასვლა? განა ღირს რისკის გაწევა?

აი რა ეჭვები ღრღნის ახლა მშრომელი გლეხობის ერთ ნაწილს.

უნდა გავფანტოთ თუ არა ჩვენ ეს ეჭვები? უნდა გამოვიტანოთ თუ არა ჩვენ ისინი, ეს ეჭვები, მზის სინათლეზე და ცხადვყოთ, თუ რა ფასი აქვთ მათ? ცხადია, რომ ეს უნდა მოვიმოქმედოთ.

მაშასადამე, ზემოთ დასმული კითხვა ფუჭ კითხვად ვერ ჩაითვლება.

ამრიგად, სწორია თუ არა ის გზა, რომელსაც კოლმეურნე გლეხობა დაადგა?

ზოგიერთი ამხანაგი ფიქრობს, რომ ახალ გზაზე, კოლმეურნეობათა გზაზე გადასვლა ჩვენში დაიწყო სამი წლის წინათ. ეს მართალია მხოლოდ ნაწილობრივ. რა თქმა უნდა, კოლმეურნეობათა მასობრივი მშენებლობა ჩვენში სამი წლის წინათ დაიწყო. ეს გადასვლა, როგორც ვიცით, აღინიშნა კულაკობის განადგურებით და ღარიბ და საშუალო გლეხთა მილიონიანი მასების მოძრაობით კოლმეურნეობებისაკენ. ყველაფერი ეს მართალია. მაგრამ იმისათვის, რომ დაგვეწყო ეს მასობრივი გადასვლა კოლმეურნეობებზე, ხელთ უნდა გვქონოდა ზოგიერთი წინასწარი პირობა, ურომლისოდაც, საერთოდ რომ ითქვას, წარმოუდგენელია მასობრივი საკოლმეურნეო მოძრაობა. უწინარეს ყოვლისა, უნდა გვქონოდა საბჭოთა ხელისუფლება, რომელიც ეხმარებოდა და კვლავ ეხმარება გლეხებს დაადგნენ კოლმეურნეობათა გზას. მეორეც, საჭირო იყო გაგვეძევებინა მემამულეები და კაპიტალისტები, ჩამოგვერთმია მათთვის ქარხნები და მიწები და გამოგვეცხადებინა ისინი ხალხის საკუთრებად. მესამეც, საჭირო იყო აგველაგმა კულაკობა და ჩამოგვერთმია მისთვის მანქანები და ტრაქტორები. მეოთხეც, საჭირო იყო გამოგვეცხადებინა, რომ მანქანებითა და ტრაქტორებით სარგებლობა შეუძლიათ მხოლოდ კოლმეურნეობებში გაერთიანებულ

ღარიბ და საშუალო გლეხებს. ბოლოს, საჭირო იყო ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, ახალი სატრაქტორო მრეწველობის შექმნა, სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებელი ახალი ქარხნების აგება იმისათვის, რომ უხვად მოგვემარაგებინა კოლმეურნე გლეხობა ტრაქტორებითა და მანქანებით. ამ წინასწარი პირობების გარეშე ფიქრიც კი არ შეიძლებოდა კოლმეურნეობათა გზაზე მასობრივი გადასვლის შესახებ, რაც სამი წლის წინათ დაიწყო.

მაშასადამე, კოლმეურნეობათა გზაზე გადასასვლელად, უწინარეს ყოვლისა საჭირო იყო ოქტომბრის რევოლუციის მოხდენა, კაპიტალისტებისა და მემამულეების დამხობა, მათთვის მიწისა და ქარხნების ჩამორთმევა და ახალი მრეწველობის შექმნა.

სწორედ ოქტომბრის რევოლუციიდან დაიწყო ახალ გზაზე, კოლმეურნეობათა გზაზე გადასვლა. იგი ახალი სიძლიერით გაიშალა მხოლოდ სამი წლის წინათ იმიტომ, რომ მხოლოდ ამ დროისათვის მთელი სიგრძე-სიგანით იჩინეს თავი ოქტომბრის რევოლუციის სამეურნეო შედეგებმა, მხოლოდ ამ დროისათვის გახდა შესაძლებელი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის წინ წაწევა.

ხალხთა ისტორია ბევრ რევოლუციას იცნობს. ისინი ოქტომბრის რევოლუციისაგან იმით განსხვავდებიან, რომ ყველა ისინი ცალმხრივი რევოლუციები იყვნენ. მშრომელთა ექსპლოატაციის ერთ ფორმას ცვლიდა ექსპლოატაციის სხვა ფორმა, მაგრამ თვით ექსპლოატაცია რჩებოდა. ერთი სახის ექსპლოატატორებსა და მჩაგვრელებს ცვლიდნენ სხვა ექსპლოატატორები და მჩაგვრელები. მაგრამ თვით ექსპლოატატორები და მჩაგვრელები რჩებოდნენ. მხოლოდ ოქტომბრის რევოლუციამ დაისახა მიზნად — მოესპო **ყოველგვარი** ექსპლოატაცია, მოესპო **ყველა** და **ყოველგვარი** ექსპლოატატორი და მჩაგვრელი.

მონების რევოლუციამ მოსპო მონათმფლობელები და გააუქმა მშრომელთა ექსპლოატაციის მონათმფლობელური ფორმა. მაგრამ მათ ნაცვლად მან დააყენა მებატონეები და მშრომელთა ექსპლოატაციის ბატონყმური ფორმა. ერთი სახის ექსპლოატატორები შეცვალეს სხვა ექსპლოატატორებმა. მონობის დროს «კანონი» ნებას აძლევდა მონათმფლობელებს მოეკლათ მონები. ბატონყმური წესწყობილების დროს «კანონი» ნებას აძლევდა ბატონებს «მხოლოდ» გაეყიდათ ყმები.

ყმა-გლეხთა რევოლუციამ მოსპო მებატონეები და გააუქმა ექსპლოატაციის ბატონყმური ფორმა. მაგრამ მათ ნაცვლად მან დააყენა კაპიტალისტები და მემამულეები, მშრომელთა ექსპლოატაციის კაპიტალისტური და მემამულური ფორმა. ერთი სახის ექს-

პლოატატორები შეცვალეს სხვა ექსპლოატატორებმა. ბატონყმური წესწყობილების დროს «კანონი» იძლეოდა ყმების გაყიდვის უფლებას. კაპიტალისტური წესწყობილების დროს «კანონი» «ახლოდ» იძის ხებას იძლევა, რომ მშრომელებს განუმზადონ უმუშევრობა და სიღატაკე, გაჩანაგება და შიმშილით სიკვდილი.

მხოლოდ ჩვენმა საბჭოთა რევოლუციამ, მხოლოდ ჩვენმა ოქტომბრის რევოლუციამ დააყენა საკითხი ისე, რომ ერთი სახის ექსპლოატატორები კი არ შეცვალონ სხვა ექსპლოატატორებმა, ექსპლოატაციის ერთი ფორმა კი არ შეიცვალოს მეორით, — არამედ აღმოიფხვრას ყოველგვარი ექსპლოატაცია, მოისპოს ყველა და ყოველგვარი ექსპლოატატორი, ყველა და ყოველგვარი მდიდარი და მჩაგვრელი, ახლიც და ძველიც. **(ხანგრძლივი ტაში).**

აი რატომ არის ოქტომბრის რევოლუცია წინასწარი პირობა და აუცილებელი წანამძღვარი გლეხობის ახალ, საკოლმეურნეო გზაზე გადასვლისათვის.

სწორად მოიქცნენ თუ არა გლეხები, როდესაც მხარი დაუჭირეს ოქტომბრის რევოლუციას? დიახ, ისინი სწორად მოიქცნენ. ისინი სწორად მოიქცნენ, ვინაიდან ოქტომბრის რევოლუცია დაეხმარა მათ გადმოეგდოთ მხრებიდან მემამულეები და კაპიტალისტები, მევახშეები და კულაკები, ვაჭრები და სპეკულანტები.

მაგრამ ეს საკითხის მხოლოდ ერთი მხარეა. მჩაგვრელების განდევნა, მემამულეებისა და კაპიტალისტების განდევნა, კულაკებისა და სპეკულანტების ალაგმვა, — ეს ძალიან კარგია. მაგრამ ეს ცოტაა. რათა საბოლოოდ განთავისუფლდე ძველი ხუნდებისაგან, ამისათვის მარტო ის როდი კმარა, რომ გაანადგურო ექსპლოატატორები. ამისათვის საჭიროა კიდევ ახალი ცხოვრების აგება, ისეთი ცხოვრების აგება, რომელიც საშუალებას მისცემს მშრომელ გლეხს გააუმჯობესოს თავისი მატერიალური და კულტურული მდგომარეობა და ამაღლდეს დღითი-დღე, წლიდან წლამდე. ამისათვის საჭიროა სოფელში ახალი წყობილების, საკოლმეურნეო წყობილების დამყარება. ესაა საკითხის მეორე მხარე.

რით განსხვავდება ძველი წყობილება ახალი, საკოლმეურნეო წყობილებისაგან?

ძველი წყობილების დროს გლეხები მუშაობდნენ ცალ-ცალკე, მუშაობდნენ ძველი მამაპაპური წესებით, შრომის ძველი იარაღებით, მუშაობდნენ მემამულეებისა და კაპიტალისტებისათვის, კულაკებისა და სპეკულანტებისათვის, მუშაობდნენ, ცხოვრობდნენ ნახევრად-მშიერნი და ამდიდრებდნენ სხვებს. ახალი, საკოლმეურნეო წყობილების დროს გლეხები მუშაობენ ერთად, არტელურად,

ბუშაობენ ახალი იარაღების — ტრაქტორებისა და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების საშუალებით, მუშაობენ თავისთვის და თავიანთი კოლმეურნეობებისათვის, ცხოვრობენ უკაპიტალისტებოდ და უმემამულეებოდ, უკულაკებოდ და უსპეკულანტებოდ, მუშაობენ იმისათვის, რათა დღითი-დღე გააუმჯობესონ თავიანთი მატერიალური და კულტურული მდგომარეობა. იქ, ძველი წყობილების დროს, მთავრობა ბურჟუაზიულია და ის მხარს უჭერს მდიდრებს მშრომელი გლეხების წინააღმდეგ. აქ, ახალი, საკოლმეურნეო წყობილების დროს, მთავრობა მუშურ-გლეხურია და ის მხარს უჭერს მუშებსა და გლეხებს ყველა და ყოველგვარი მდიდრების წინააღმდეგ. ძველ წყობილებას მივყავართ კაპიტალიზმისაკენ, ახალ წყობილებას — სოციალიზმისაკენ.

აი ორი გზა: გზა კაპიტალისტური და გზა სოციალისტური, გზა წინ — სოციალიზმისაკენ და გზა უკან — კაპიტალიზმისაკენ.

არიან ადამიანები, რომლებიც ფიქრობენ, რომ შესაძლებელია დავადგეთ რომელიღაც მესამე გზას. განსაკუთრებული ხალისით აფრინდება ამ, ყველასათვის უცნობ, მესამე გზას ზოგიერთი მერყევი ამხანაგი, რომლებიც ჯერ სავსებით არ არიან დარწმუნებულნი საკოლმეურნეო გზის სისწორეში. მათ უნდათ, რომ ჩვენ დავუბრუნდეთ ძველ წყობილებას, დავუბრუნდეთ ერთპიროვნულ მეურნეობას, მაგრამ უკაპიტალისტებოდ და უმემამულეებოდ. მათ უნდათ ამასთანავე, რომ ჩვენ დავუშვათ «მხოლოდ» კულაკები და სხვა წვრილი კაპიტალისტები, როგორც ჩვენი სამეურნეო წყობილების კანონიერი მოვლენა. ნამდვილად კი ეს არის არა მესამე გზა, არამედ მეორე, — გზა კაპიტალიზმისაკენ. ვინაიდან, რას ნიშნავს ერთპიროვნული მეურნეობისაკენ დაბრუნება და კულაკობის აღდგენა? ეს ნიშნავს კულაკური კაბალის აღდგენას, კულაკობის მიერ გლეხობის ექსპლოატაციის აღდგენას და კულაკისათვის ძალაუფლების მიცემას. მაგრამ შეიძლება თუ არა კულაკობის აღდგენა და ამასთან ერთად საბჭოთა ძალაუფლების შენარჩუნება? არა, არ შეიძლება. კულაკობის აღდგენამ უნდა გამოიწვიოს კულაკური ძალაუფლების შექმნა და საბჭოთა ძალაუფლების ლიკვიდაცია, — მაშასადამე, მას უნდა მოჰყვეს ბურჟუაზიული მთავრობის შექმნა. ხოლო ბურჟუაზიული მთავრობის შექმნამ თავის მხრივ უნდა გამოიწვიოს მემამულეებისა და კაპიტალისტების აღდგენა, კაპიტალიზმის აღდგენა. ეგრეთწოდებული მესამე გზა ნამდვილად არის მეორე გზა, კაპიტალიზმისაკენ დაბრუნების გზა. აბა, ჰკითხეთ გლეხებს, — უნდათ მათ აღადგინონ კულაკური კაბალა, დაუბრუნდნენ კაპიტალიზმს, მოსპონ საბჭოთა ძალაუფლება და აღად-

გინონ მემამულეებისა და კაპიტალისტების ძალაუფლება? აბა, ჰკითხეთ მათ, და გაიგებთ, რომელი გზა მიაჩნია მშრომელ გლეხთა უმრავლესობას ერთადერთ სწორ გზად.

მაშასადამე, არის მხოლოდ ორი გზა: **ან** წინ, მაღლა — ახალი, საკოლმეურნეო წყობილებისაკენ, **ან** უკან, თავქვე — ძველი, კულაკურ-კაპიტალისტური წყობილებისაკენ.

მესამე გზა არ არსებობს.

მშრომელი გლეხობა სწორად მოიქცა, როდესაც უარყო კაპიტალისტური გზა და დაადგა საკოლმეურნეო მშენებლობის გზას.

ამბობენ, კოლმეურნეობების გზა სწორი გზაა, მაგრამ ის ძნელიაო. ეს მართალია მხოლოდ ნაწილობრივ. რასაკვირველია, სიძნელეები ამ გზაზე არის. კარგი ცხოვრება მუქთად არ მოიპოვება. მაგრამ საქმე ისაა, რომ მთავარი სიძნელეები უკვე განვლილია, ის სიძნელეები კი, რომლებიც თქვენს წინაშე დგას, იმადაც კი არ ღირს, რომ სერიოზულად ვილაპარაკოთ მათზე. ყოველ შემთხვევაში იმ სიძნელეებთან შედარებით, რომლებიც განიცადეს მუშებმა 10 — 15 წლის წინათ, თქვენი ახლანდელი სიძნელეები, ამხანაგო კოლმეურნეებო, ბავშვის სათამაშოდ მოჩანს. თქვენი ორატორები გამოდიოდნენ აქ და აქებდნენ ლენინგრადის, მოსკოვის, ხარკოვის, დონბასის მუშებს. ისინი ამბობდნენ, რომ მათ, მუშებს, აქვთ მიღწევები, თქვენ კი, კოლმეურნეებს, გაცილებით ნაკლები მიღწევები გაქვთ. მე მგონია, რომ თქვენი ორატორების სიტყვებში ერთგვარი ამხანაგური შურიც კი გამოსჭვიოდა: რა კარგი იქნებოდა, რომ ჩვენც, კოლმეურნე გლეხებსაც, გვქონდეს ისეთივე მიღწევები, როგორიც თქვენ, ლენინგრადის, მოსკოვის, დონბასის, ხარკოვის მუშებს გაქვთო... ყველაფერი ეს კარგია. მერე იცით, თუ რა დაუჯდათ ლენინგრადისა და მოსკოვის მუშებს ეს მიღწევები, რა გაჭირვება გადაიტანეს მათ, რომ მიეღწიათ, ბოლოს და ბოლოს, ამ შედეგებისათვის? მე შემეძლო მეამბნა თქვენთვის ზოგიერთი ფაქტი მუშების 1918 წლის ცხოვრებიდან, როდესაც მთელი კვირაობით არ აძლევდნენ მუშებს პურის ნატეხს, რომ აღარაფერი ვთქვათ ხორცზე და კვების სხვა პროდუქტებზე. მაშინ საუკეთესო დროდ თვლიდნენ იმ დღეებს, როდესაც მოსახერხებელი ხდებოდა მერვედი ვირვანქა შავი პურის მიცემა ლენინგრადისა და მოსკოვის მუშებისათვის, ისიც სანახევროდ კოპტონიანისა. და ეს გრძელდებოდა არა თვე და არა ნახევარი წელიწადი, არამედ მთელი ორი წელიწადი. მაგრამ მუშები ითმენდნენ და სულით არ ეცემოდნენ, რადგან იცოდნენ, რომ მოვა უკეთესი დრო და ისინი მიაღწევენ გადამწყვეტ წარმატებებს. და მართლაც, — თქვენ ხედავთ, რომ

მუშები არ შემცდარან. აბა, შეადარეთ თქვენი სიძნელეები და გაჭირვება იმ სიძნელეებსა და გაჭირვებას, რაც მუშებმა განიცადეს, და თქვენ დაინახავთ, რომ მათზე არც კი ღირს სერიოზულად ლაპარაკი.

რა არის საჭირო იმისათვის, რომ წინ წავწიოთ საკოლმეურნეო მოძრაობა და მთელი ძალით გავშალოთ საკოლმეურნეო მშენებლობა?

ამისათვის უწინარეს ყოვლისა საჭიროა, რომ კოლმეურნეობებს ჰქონდეთ სავსებით უზრუნველყოფილი და დასამუშავებლად გამოსადეგი მიწა. გაქვთ თუ არა თქვენ ის? დიახ, გაქვთ. ცნობილია, რომ ყველა სასუკეთესო მიწა გადაცემულია კოლმეურნეობათათვის და მიმაგრებულია მათზე მტკიცედ. მაშასადამე, კოლმეურნეებს შეუძლიათ თავისუფლად დაამუშაონ და გააუმჯობესონ ეს მიწა და არ შეეშინდეთ, რომ ის სხვის ხელში გადავა.

მეორეც, ამისათვის საჭიროა, რომ კოლმეურნეებს შეეძლოთ ტრაქტორებისა და მანქანების გამოყენება. გაქვთ თუ არა თქვენ ისინი? დიახ, გაქვთ. ყველამ იცის, რომ ჩვენი სატრაქტორო ქარხნები და სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებელი ქარხნები უპირველეს ყოვლისა და უმთავრესად მუშაობენ კოლმეურნეობებისათვის და აწვდიან მათ ყველა თანამედროვე იარაღს.

ბოლოს, ამისათვის საჭიროა, რომ მთავრობამ ყოველნაირად მხარი დაუჭიროს კოლმეურნე გლეხებს ადამიანებითაც და ფინანსებითაც და საშუალება არ მისცეს მტრული კლასების ნაბოლარებს გაბრწყინან კოლმეურნეობები. გყავთ თუ არა თქვენ ასეთი მთავრობა? დიახ, გყავთ. მას ეწოდება მუშურ-გლეხური საბჭოთა მთავრობა. დამისახელეთ ისეთი ქვეყანა, სადაც მთავრობა მხარს უჭერდეს არა კაპიტალისტებსა და მემამულეებს, არა კულაკებსა და სხვა მდიდრებს, არამედ მშრომელ გლეხებს. დედამიწის ზურგზე არ არის და არ ყოფილა ასეთი ქვეყანა. მხოლოდ ჩვენში, საბჭოთა ქვეყანაში, არსებობს მთავრობა, რომელიც თავგამოდებით იცავს მუშებსა და კოლმეურნე-გლეხებს, ქალაქისა და სოფლის ყველა მშრომელს ყველა მდიდრისა და ექსპლოატატორის წინააღმდეგ. **(ხანგრძლივი ტაში).**

მაშასადამე, თქვენ გაქვთ ყველაფერი იმისათვის, რომ გაშალოთ საკოლმეურნეო მშენებლობა და მიაღწიოთ სრულ განთავისუფლებას ძველი ხუნდებისაგან.

თქვენი მხრით საჭიროა მხოლოდ ერთი რამ — იშრომოთ პატიოსნად, გაანაწილოთ საკოლმეურნეო შემოსავალი შრომის მიხედვით, გაუფრთხილდეთ საკოლმეურნეო დოვლათს, გაუფრთხილ-

დეთ ტრაქტორებსა და მანქანებს, კარგად მოუაროთ ცხენს, შეასრულოთ თქვენი მუშურ-გლეხური სახელმწიფოს დავალებანი, განამტკიცოთ კოლმეურნეობანი და განდევნოთ კოლმეურნეობებიდან იქ შემძვრალი კულაკები და მათი დამქაშები.

თქვენ, ალბათ, დამეთანხმებით, რომ ამ სიძნელეების გადალახვა, ე. ი. პატიოსნად მუშაობა და საკოლმეურნეო დოვლათის მოვლა, — არც ისე ძნელი საქმეა. მით უმეტეს, რომ ახლა თქვენ მუშაობთ არა მდიდრებისა და ექსპლოატატორებისათვის, არამედ თქვენთვის, თქვენი საკუთარი კოლმეურნეობებისათვის.

თქვენ ხედავთ, რომ საკოლმეურნეო გზა, სოციალიზმის გზა წარმოადგენს ერთადერთ სწორ გზას მშრომელი გლეხებისათვის.

2

ჩვენი უახლოესი ამოცანაა — ყველა კოლმეურნე გავხადოთ შეძლებული

მეორე საკითხი — რას მივაღწიეთ ჩვენ ახალ გზაზე, ჩვენს საკოლმეურნეო გზაზე და რის მიღწევას ვფიქრობთ უახლოესი 2 — 3 წლის განმავლობაში?

სოციალიზმი კარგი საქმეა. ბედნიერი სოციალისტური ცხოვრება უდავოდ კარგი საქმეა. მაგრამ ყველაფერი ეს მომავლის საქმეა. მთავარი საკითხი ახლა ის კი არ არის, თუ რას მივაღწევთ ჩვენ მომავალში. მთავარი საკითხი ის არის, თუ უკვე რას მივაღწიეთ ჩვენ ამჟამად. გლეხობა დაადგა კოლმეურნეობის გზას. ეს ძალიან კარგია. მაგრამ რას მიაღწია მან ამ გზაზე? რას მივაღწიეთ ჩვენ ხელშესახებად საკოლმეურნეო გზაზე სვლით?

ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ დავეხმარეთ ღარიბთა მილიონიან მასებს შესულიყვნენ კოლმეურნეობებში. ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ ღარიბთა მილიონიანი მასები, შევიდნენ რა კოლმეურნეობებში და სარგებლობენ რა იქ საუკეთესო მიწით და წარმოების საუკეთესო იარაღებით, ამაღლდნენ საშუალო გლეხების დონემდე. ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ ღარიბ გლეხთა მილიონიანი მასები, რომლებიც წინათ ნახევრად-მშიერნი ცხოვრობდნენ, ახლა კოლმეურნეობებში გადაიქცნენ საშუალო გლეხებად, გადაიქცნენ უზრუნველყოფილ ადამიანებად. ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ ძირი გამოვუთხარეთ გლეხების დაყოფას ღარიბებად და კულაკებად, დავამარცხეთ კულაკები და დავეხმარეთ ღარიბებს გამხდარიყვნენ თავიანთი შრომის ბატონ-პატრონნი კოლმეურნეობების შიგნით, გამხდარიყვნენ საშუალო გლეხები.

როგორ იყო საქმე საკოლმეურნეო მშენებლობის გაშლამდე, ამ ოთხიოდე წლის წინათ? მდიდრდებოდნენ და აღმა მიდიოდნენ კულაკები. ღატაკდებოდნენ და ნადგურდებოდნენ ღარიბები, რომლებიც ვარდებოდნენ კულაკების კაბალაში. ზევით კულაკებისაკენ მიცოცავდნენ საშუალო გლეხები და ყოველთვის ცვივდებოდნენ ძირს და ამრიგად ავსებდნენ ღარიბთა რიგებს კულაკების სასიხარულოდ. ძნელი არ არის იმის მიხვედრა, რომ მთელი ამ ალიაქოთიდან მოგებული გამოდიოდნენ მხოლოდ კულაკები და, შეიძლება, შიგადაშიგ შეძლებული მეურნეებიც. სოფლად ყოველ ას კომლზე მოდიოდა 4 — 5 კულაკური კომლი, შეძლებულ გლეხთა 8 თუ 10 კომლი, საშუალო გლეხთა 45 — 50 კომლი და ღარიბთა 35 კომლი. მაშასადამე, ყველა გლეხურ კომლთა, სულ ცოტა, 35 პროცენტს ღარიბი გლეხები შეადგენდნენ, რომლებიც იძულებული იყვნენ ეზიდათ კულაკური კაბალის უღელი. აღარას ვამბობ საშუალო გლეხთა ხელმოკლე ფენებზე, რომლებიც შეადგენდნენ საშუალო გლეხობის ნახევარზე მეტს, რომლებიც თავიანთი მდგომარეობით ცოტათი განირჩეოდნენ ღარიბებისაგან და პირდაპირ დამოკიდებული იყვნენ კულაკებზე.

საკოლმეურნეო მშენებლობის გაშლით ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ მოვსპეთ ეს ალიაქოთი და უსამართლობა, შევმუსრეთ კულაკური კაბალა, ღარიბ გლეხთა მთელი ეს მასა შევიყვანეთ კოლმეურნეობებში, შევუქმენით იქ უზრუნველყოფილი არსებობა და ავიყვანეთ ისინი საშუალო გლეხთა დონემდე, რომლებსაც შეუძლიათ ისარგებლონ საკოლმეურნეო მიწით, კოლმეურნეობებისათვის მიცემული შეღავათებით, ტრაქტორებით, სასოფლო-სამეურნეო მანქანებით.

ხოლო რას ნიშნავს ეს? ეს იმას ნიშნავს, რომ სულ ცოტა 20 მილიონი გლეხური მოსახლეობა, სულ ცოტა 20 მილიონი ღარიბი გლეხი — ვიხსენით სიღატაკისა და განადგურებისაგან, ვიხსენით კულაკური კაბალისაგან და კოლმეურნეობების მეხებით ვაქციეთ უზრუნველყოფილ ადამიანებად.

ეს დიდი მიღწევაა, ამხანაგებო. ეს ისეთი მონაპოვარია, რომლის მსგავსი ჯერ არ უნახავს მსოფლიოს და რომლისთვისაც ჯერ კიდევ არ მიუღწევია არც ერთ სახელმწიფოს მსოფლიოში.

აი საკოლმეურნეო მშენებლობის პრაქტიკული, ხელშესახები შედეგები, იმის შედეგები, რომ გლეხობა კოლმეურნეობების გზას დაადგა.

მაგრამ ეს მხოლოდ ჩვენი პირველი ნაბიჯია, ჩვენი პირველი მიღწევაა საკოლმეურნეო მშენებლობის გზაზე.

სწორი არ იქნებოდა გვეფიქრა, რომ ჩვენ უნდა შევჩერდეთ ამ პირველ ნაბიჯზე, ამ პირველ მიღწევაზე. არა, ამხანაგებო, ჩვენ არ შეგვიძლია შევჩერდეთ ამ მიღწევაზე. რომ დავიძრათ წინ და საბოლოოდ განვამტკიცოთ კოლმეურნეობები, ჩვენ უნდა გადავდგათ მეორე ნაბიჯი, ჩვენ უნდა მივაღწიოთ **ახალ** წარმატებას. რაში მდგომარეობს ეს მეორე ნაბიჯი? იგი მდგომარეობს იმაში, რომ უფრო მაღლა ავიყვანოთ კოლმეურნეები, — ყოფილი ღარიბი გლეხებიც და ყოფილი საშუალო გლეხებიც. ივი მდგომარეობს იმაში, რომ **ყველა კოლმეურნე გავხადოთ შეძლებული.** დიახ, ამხანაგებო, შეძლებული. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ კოლმეურნეობების მეოხებით ღარიბები ავიყვანეთ საშუალო გლეხების დონემდე. ეს ძალიან კარგია. მაგრამ ეს ცოტაა. ჩვენ ახლა უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ კიდევ ერთი ნაბიჯი გადავდგათ წინ და დავეხმაროთ ყველა კოლმეურნეს, ყოფილ ღარიბ გლეხებსაც და ყოფილ საშუალო გლეხებსაც, — ამაღლდნენ შეძლებულ გლეხთა დონემდე. ამის მიღწევა შეიძლება და ჩვენ უნდა მივაღწიოთ ამას რადაც უნდა დაგვიჯდეს. **(ხანგრძლივი ტაში).** ჩვენ ახლა გვაქვს ყველაფერი იმისათვის, რომ მივაღწიოთ ამ ჩვენს მიზანს. ჩვენს მანქანებსა და ტრაქტორებს ამჟამად ცუდად იყენებენ. ჩვენს მიწებს ხეირიანად ვერ ამუშავებენ. საკმარისია გავაუმჯობესოთ მანქანებისა და ტრაქტორების გამოყენება, საკმარისია გავაუმჯობესოთ მიწის დამუშავება — და ჩვენ მივაღწევთ იმას, რომ გავადიდებთ ჩვენი პროდუქტების რაოდენობას ერთიორად, ერთისამად. ეს კი სავსებით საკმარისია იმისათვის, რომ ყველა კოლმეურნე გავხადოთ საკოლმეურნეო მინდვრების შეძლებულ მშრომელებად.

წინათ როგორი მდგომარეობა იყო შეძლებულთა მხრივ? იმისათვის, რომ შეძლებული გლეხი გამხდარიყავი, შენი მეზობლები უნდა დაგეჩაგრა, უნდა გაგეწია მათი ექსპლოატაცია, მიგეყიდა მათთვის ძვირად, გეყიდა მათგან იაფად, დაგექირავებინა მოჯამაგირე, გაგეწია მისთვის საკმაო ექსპლოატაცია, დაგეგროვებინა კაპიტალი და, როდესაც მომაგრდებოდი, — კულაკად გამძვრალიყავი. სწორედ ამით აიხსნება ის, რომ შეძლებული გლეხები წინათ, ერთპიროვნული მეურნეობის დროს, ღარიბებისა და საშუალო გლეხების უნდობლობასა და სიძულვილს იწვევდნენ. ახლა სხვანაირი მდგომარეობაა. ახლა პირობებიც სხვაა. იმისათვის, რომ კოლმეურნეები შეძლებულნი გახდნენ, ახლა სრულებით არ არის საჭირო მეზობლების დაჩაგვრა ან ექსპლოატაცია. არც ადვილია ახლა ვისიმე ექსპლოატაცია, რადგან მიწის კერძო საკუთრება ანდა იჯარა ჩვენში აღარ არსებობს, მანქანები და ტრაქტორები ეკუთვნის სახელმწიფოს, ის ხალხი კი,

რომელსაც კაპიტალი აქვს, მოდაში არ არის ახლა კოლმეურნეობებში იყო ასეთი მოდა და გაქრა სამუდამოდ. კოლმეურნეები რომ შეძლებულნი გახდნენ, ამისათვის ახლა საჭიროა მხოლოდ ერთი რამ — პატიოსნად მუშაობა კოლმეურნეობაში, ტრაქტორებისა და მანქანების სწორად გამოყენება, მუშა-პირუტყვის სწორად გამოყენება, მიწის სწორად დამუშავება, საკოლმეურნეო საკუთრების დაცვა.

ზოგჯერ ამბობენ: თუ სოციალიზმია, — რაღა საჭიროა შრომაო? ვშრომობდით წინათ, ვშრომობთ ახლა,—დრო არ არის, რომ თავი დავანებოთ შრომასო? ასეთი სიტყვები, ამხანაგებო, ძირშივე შემცდარია. ეს არის უქნარების ფილოსოფია, და არა პატიოსანი მშრომელებისა. სოციალიზმი სრულიადაც არ უარყოფს შრომას. პირიქით, სოციალიზმი შენდება შრომაზე. სოციალიზმი და შრომა განუყოფელია ერთმანეთისაგან. ლენინი, ჩვენი დიდი მასწავლებელი, ამბობდა: «ვინც არ შრომობს, ის არცა ჭამსო». რას ნიშნავს ეს, ვის წინააღმდეგ არის მიმართული ლენინის სიტყვები? ექსპლოატატორების წინააღმდეგ, იმათ წინააღმდეგ, ვინც თვითონ არ შრომობს, სხვას აიძულებს იშრომოს და მდიდრდება სხვის ხარჯზე. კიდევ ვის წინააღმდეგ არის მიმართული? იმათ წინააღმდეგ, ვინც თვითონ ზარმაცობს და უნდა სხვის ხარჯზე მოითბოს ხელი. სოციალიზმი მოითხოვს არა სიზარმაცეს, არამედ იმას, რომ ყველა ადამიანი პატიოსნად შრომობდეს, შრომობდეს არა სხვებისათვის, არა მდიდრებისა და ექსპლოატატორებისათვის, არამედ საკუთარი თავისათვის, საზოგადოებისათვის. და თუ ჩვენ ვიშრომებთ პატიოსნად, ვიშრომებთ ჩვენი თავისათვის, ჩვენი კოლმეურნეობებისათვის, — ჩვენ მივაღწევთ იმას, რომ რაღაც 2 — 3 წლის განმავლობაში ავიყვანთ ყველა კოლმეურნეს, ყოფილ ღარიბებსაც და ყოფილ საშუალო გლეხებსაც, შეძლებულთა დონემდე, იმ ადამიანების დონემდე, რომლებიც სარგებლობენ პროდუქტების სიუხვით და სავსებით კულტურულ ცხოვრებას ეწევიან.

ეს არის ახლა ჩვენი უახლოესი ამოცანა. ჩვენ შეგვიძლია მივაღწიოთ ამას და უნდა მივაღწიოთ კიდევაც რადაც უნდა დაგვიჯდეს. **(ხანგრძლივი ტაში).**

8

ცალკე შენიშვნები

ახლა კი ნება მომეცით გადავიდე ზოგიერთ ცალკე შენიშვნაზე. უწინარეს ყოვლისა ჩვენს პარტიელებზე სოფლად. თქვენს შორის არიან პარტიულები, მაგრამ უფრო მეტია უპარტიოები. ეს ძალიან კარგია, რომ უპარტიოები უფრო მეტი შეგროვდნენ ყრილობაზე,

ვიდრე პარტიულები, რადგან სწორედ უპარტიოები უნდა ჩავაბათ უპირველეს ყოვლისა ჩვენს საქმეში. არიან კომუნისტები, რომლებიც ბოლშევიკურად უდგებიან უპარტიო კოლმეურნეებს. მაგრამ არიან ისეთებიც, რომლებიც ყოყოჩობენ თავიანთი პარტიულობით და ახლოს არ იკარებენ უპარტიოებს. ეს არ არის კარგი და ეს საზიანოა. ბოლშევიკების ძალა, კომუნისტების ძალა იმაშია, რომ მათ იციან ჩვენი პარტიის გარშემორტყმა მილიონიანი უპარტიო აქტივით. ჩვენ, ბოლშევიკებს, არ გვექნებოდა ის მიღწევები, რომლებიც ახლა გვაქვს, რომ არ ვიცოდეთ მილიონობით უპარტიო მუშებისა და გლეხების ნდობის მოპოვება პარტიის სასარგებლოდ. რა არის ამისათვის საჭირო? ამისათვის საჭიროა, რომ პარტიულები არ გაემიჯნონ უპარტიოებს, რომ პარტიულები არ ჩაიკეტონ თავიანთ პარტიულ ნაჭუჭში, რომ ისინი არ ყოყოჩობდნენ თავიანთი პარტიულობით, არამედ ყური დაუგდონ უპარტიოების ხმას, რომ ისინი არა მარტო ასწავლიდნენ უპარტიოებს, არამედ სწავლობდნენ კიდევაც მათგან.

არ უნდა დავივიწყოთ, რომ პარტიულები ციდან არ ცვივიან. უნდა გვახსოვდეს, რომ ყველა პარტიული თვითონ ოდესღაც უპარტიო იყო. დღეს ის უპარტიოა, ხვალ კი პარტიული გახდება. მართლაც, რა არის აქ საყოყოჩო? ჩვენს შორის, ძველ ბოლშევიკებს შორის, ცოტა არ მოიძებნება ისეთი ადამიანი, რომელიც პარტიაში მუშაობს 20 — 30 წელიწადი. მაგრამ ჩვენც ხომ ოდესღაც უპარტიოები ვიყავით. რა დაგვემართებოდა, რომ 20 — 30 წლის წინათ მაშინდელ პარტიელებს ალმაცერად დაეწყოთ ყურება და არ დავეშვით პარტიაში? შესაძლებელია, ჩვენ მაშინ პარტიისაგან მთელი რიგი წლებით ვყოფილიყავით დაშორებული. ხოლო ჩვენ, ძველი ბოლშევიკები, უკანასკნელი ადამიანები როდი ვართ, ამხანაგებო. **(მხიარული გამოცოცხლება, ხანგრძლივი ტაში).**

აი რატომ უნდა ახსოვდეთ ყველაფერი ეს ჩვენს პარტიელებს, დღევანდელ ახალგაზრდა პარტიელებს, რომელნიც ზოგჯერ ცხვირს მაღლა იწევენ უპარტიოთა წინაშე, უნდა ახსოვდეთ, რომ არა ყოყოჩობა, არამედ თავმდაბლობა ამშვენებს ბოლშევიკს.

ახლა რამდენიმე სიტყვა **ქალებზე, კოლმეურნე ქალებზე.** ქალთა საკითხი კოლმეურნეობებში — დიდი საკითხია, ამხანაგებო. მე ვიცი, რომ ბევრი თქვენგანი სათანადოდ ვერ აფასებს ქალებს და დასცინის კიდეც მათ. მაგრამ ეს შეცდომაა, ამხანაგებო, სერიოზული შეცდომაა. აქ საქმე მარტო ის კი არ არის, რომ ქალები მოსახლეობის ნახევარს შეადგენენ. საქმე, უწინარეს ყოვლისა, ისაა, რომ საკოლმეურნეო მოძრაობამ ხელმძღვანელ თანამდებობებზე წამოაყენა მთელი რიგი შესანიშნავი და ნიჭიერი ქალები. გადახედეთ ყრი-

ლობას, მის შემადგენლობას, — და თქვენ დაინახავთ, რომ ქალები დიდი ხანია უკვე გადაიქცნენ ჩამორჩენილებიდან მოწინავეებად. ქალები კოლმეურნეობებში— დიდი ძალაა. გასაჭანი არ მისცე ამ ძალას, ეს ნიშნავს — ჩაიდინო ბოროტმოქმედება. ჩვენი მოვალეობა ის არის, რომ წინ წავწიოთ ქალები კოლმეურნეობებში და საქმეში ჩავაბათ ეს ძალა.

რა თქმა უნდა, საბჭოთა ხელისუფლებას ახლო წარსულში მცირეოდენი გაუვებრობა ჰქონდა კოლმეურნე ქალებთან. საკითხი ძროხას ეხებოდა. მაგრამ ახლა ძროხის საკითხი მოგვარებულია, და გაუგებრობას ბოლო მოეღო. **(ხანგრძლივი ტაში)**. ჩვენ მივალწიეთ იმას, რომ კოლმეურნეთა უმრავლესობას უკვე თითო ძროხა ჰყავს კომლზე. გაივლის კიდევ ერთი-ორი წელი,—და თქვენ ვერ შეხვდებით ვერც ერთ ისეთ კოლმეურნეს, რომელსაც თავისი ძროხა არ ეყოლება. ჩვენ, ბოლშევიკები, შევეცდებით, რომ ყველა კოლმეურნეს ჰყავდეს ჩვენში თითო ძროხა. **(ხანგრძლივი ტაში)**.

რაც შეეხება თვით კოლმეურნე ქალებს, მათ უნდა ახსოვდეთ კოლმეურნეობათა ძალა და მნიშვნელობა ქალებისათვის, უნდა ახსოვდეთ, რომ მხოლოდ კოლმეურნეობაში აქვთ მათ შესაძლებლობა თანასწორად გვერდში ამოუდგნენ მამაკაცს. კოლმეურნეობათა გარეშე — უთანასწორობაა, კოლმეურნეობებში — უფლებათა თანასწორობაა. დაე ახსოვდეთ ეს ამხანაგ კოლმეურნე ქალებს და დაე გაუფრთხილდნენ ისინი საკოლმეურნეო წყობილებას, როგორც თვალის ჩინს. **(ხანგრძლივი ტაში)**.

ორიოდე სიტყვა **კომკავშირელებისა და კომკავშირელი ქალების** შესახებ კოლმეურნეობებში. ახალგაზრდობა — ჩვენი მომავალი, ჩვენი იმედია, ამხანაგებო. ჩვენ, მოხუცები, ახალგაზრდობამ უნდა შეგვცვალოს. მან ჩვენი დროშა საბოლოო გამარჯვებამდე უნდა მიიტანოს. გლეხთა შორის ცოტა როდია მოხუცი, დამძიმებული ძველი ტვირთით, დამძიმებული ჩვეულებებით და ძველი ცხოვრების მოგონებებით. გასაგებია, რომ ისინი ყოველთვის ვერ ახერხებენ კვალდაკვალ მისდიონ პარტიას, საბჭოთა ხელისუფლებას. სულ სხვაა ჩვენი ახალგაზრდობა. ის თავისუფალია ძველი ტვირთისაგან და ის ყველაზე ადვილად ითვისებს ლენინურ ანდერძს. და სწორედ იმიტომ, რომ ახალგაზრდობა ყველაზე ადვილად ითვისებს ლენინურ ანდერძს, სწორედ ამიტომ იგი მოწოდებულია წაიყვანოს წინ ჩამორჩენილნი და მერყევნი. მართალია, მას არ ჰყოფნის ცოდნა. მაგრამ ცოდნა შეიძინება. დღეს არ არის იგი, ხვალ იქნება. ამიტომ ამოცანა ის არის, რომ ვისწავლოთ და კიდევ ვისწავლოთ ლენინიზმი. ამხანაგო კომკავშირელებო და კომკავშირელო ქალებო! ისწავლეთ ბოლშევიზმი და

წაიყვანეთ წინ მერყევნი! ნაკლები ილაყბეთ, მეტი იმუშავეთ — და თქვენი საქმე უთუოდ კარგად წავა. **(ტაში).**

რამდენიმე სიტყვა **ერთპიროვნული მეურნეების** შესახებ. ერთპიროვნულ მეურნეებზე აქ ცოტა ითქვა. მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავს, რომ ისინი ამ ქვეყნად აღარ არიან. არა, ამას არ ნიშნავს. ერთპიროვნული მეურნეები არიან და არ შეიძლება მათი მხედველობიდან გაშვება, იმიტომ რომ ისინი წარმოადგენენ ჩვენს ხვალინდელ კოლმეურნეებს. მე ვიცი, რომ ერთპიროვნულ მეურნეთა ერთი ნაწილი საბოლოოდ გაირყვნა და სპეკულაციაში ჩაეფლო. ალბათ, ამით აიხსნება, რომ ჩვენი კოლმეურნეები ერთპიროვნულ მეურნეებს კოლმეურნეობათა შემადგენლობაში დიდი შერჩევით იღებენ, ხოლო ზოგჯერ სრულებითაც არ იღებენ. ეს, რასაკვირველია, სწორია, და ამის საწინააღმდეგოდ არაფრის თქმა არ შეიძლება. მაგრამ არის ერთპიროვნულ მეურნეთა მეორე, უფრო მეტი ნაწილი, რომელიც სპეკულაციაში კი არ ჩაფლულა, არამედ თავის ლუკმა-პურს პატიოსანი შრომით ჭამს. ეს ერთპიროვნული მეურნეები, შესაძლოა, არც არიან კოლმეურნეობაში შესვლის წინააღმდეგი. მაგრამ მათ ხელს უშლის, ერთი მხრით, მათივე ყოყმანი საკოლმეურნეო გზის სისწორის შესახებ, ხოლო, მეორე მხრით, — ის გააფთრება, რომელიც არის ახლა კოლმეურნეთა შორის ერთპიროვნული მეურნეების წინააღმდეგ.

რასაკვირველია, უნდა გავუგოთ კოლმეურნეებს და შევიდეთ მათს მდგომარეობაში. ამ წლების განმავლობაში მათ საკმაოდ ბევრი წყენა და დაცინვა ჰხვდათ ერთპიროვნული მეურნეებისაგან. მაგრამ აქ წყენას და დაცინვას არ უნდა ჰქონდეს გადამწყვეტი მნიშვნელობა. არ ვარგა ის ხელმძღვანელი, რომელსაც არ შეუძლია დაივიწყოს წყენა და რომელიც თავის გრძნობებს საკოლმეურნეო საქმის ინტერესებზე მაღლა აყენებს. თუ თქვენ გინდათ იყოთ ხელმძღვანელები, უნდა შეგწევდეთ უნარი იმ წყენის დავიწყებისა, რომელიც ცალკეულმა ერთპიროვნულმა მეურნეებმა მოგაყენათ. ორი წლის წინათ მე ვოლგიდან მივიღე ერთი ქვრივი გლეხი-ქალის წერილი. ის სჩიოდა, კოლმეურნეობაში არ მიიღებენო, და დახმარებას მთხოვდა. მე შევეკითხე კოლმეურნეობას. კოლმეურნეობიდან მიპასუხეს—არ შეგვიძლია მივიღოთ კოლმეურნეობაში, ვინაიდან მან შეურაცხყო საკოლმეურნეო კრებაო. რაში ყოფილა საქმე? იმაში, რომ გლეხების კრებაზე, სადაც კოლმეურნეები მოუწოდებდნენ ერთპიროვნულ მეურნეებს შესულიყვნენ კოლმეურნეობაში, ამ ქვრივმა მოწოდების სანაცვლოდ, თურმე, აიწია კალთა და უთხრა: აი თქვენი კოლმეურნეობაო. **(მხიარული გამოცოცხლება, სიცილი).** უეჭველია, ის ცუდად

მოიქცა და შეურაცხყო კრება. მაგრამ განა შეიძლება უარი ეთქვას მას კოლმეურნეობაში მიღებაზე, თუ მან ერთი წლის შემდეგ გულწრფელად მოინანია და ალიარა თავისი შეცდომა? მე ვფიქრობ, რომ არ უნდა ეთქვას უარი. ასეც მივწერე კოლმეურნეობას. ქვრივი მიიღეს კოლმეურნეობაში. და რა მოჰყვა ამას? თურმე ის კოლმეურნეობაში ახლა მუშაობს არა უკანასკნელ, არამედ პირველ რიგებში. (ტაში).

აი კიდევ ერთი მაგალითი, რომელიც მოწმობს იმას, რომ ხელმძღვანელებმა, თუ მათ სურთ დარჩნენ ნამდვილ ხელმძღვანელებად, უნდა დაივიწყონ წყენა, თუ ამას საქმის ინტერესი მოითხოვს.

იგივე უნდა ითქვას საერთოდ ერთპიროვნული მეურნეების შესახებაც. მე არა ვარ იმის წინააღმდეგი, რომ კოლმეურნეობაში ღებულობდნენ შერჩევით. მაგრამ მე იმის წინააღმდეგი ვარ, რომ დაუხშონ გზა კოლმეურნეობისაკენ განურჩევლად ყველა ერთპიროვნულ მეურნეს. ეს ჩვენი, ბოლშევიკური პოლიტიკა არ არის. კოლმეურნეებმა არ უნდა დაივიწყონ, რომ თვითონ ისინი ბოლო ხანებამდე ერთპიროვნული მეურნეები იყვნენ.

ბოლოს, რამდენიმე სიტყვა **ბეზენჩუკელ კოლმეურნეთა წერილის შესახებ.** ეს წერილი დაბეჭდილი იყო, და თქვენ წაიკითხავდით მას. წერილი უდავოდ კარგია. ის მოწმობს იმას, რომ ჩვენს კოლმეურნეთა შორის ცოტანი არ არიან საკოლმეურნეო საქმის გამოცდილი და შეგნებული ორგანიზატორები და აგიტატორები, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის სიამაყეს წარმოადგენენ. მაგრამ წერილში არის ერთი შემცდარი ადგილი, რომელსაც ვერავითარ შემთხვევაში ვერ დავეთანხმები. საქმე ის არის, რომ ბეზენჩუკელი ამხანაგები თავიანთ შრომას კოლმეურნეობაში გვიხატავენ პატარა და თითქმის უმნიშვნელო შრომად, ორატორებისა და ბელადების შრომას კი, რომლებიც ზოგჯერ სამარშინიან სიტყვებს ამბობენ, გვიხატავენ დიდ და შემოქმედებით შრომად. შეიძლება განა ამას დავეთანხმოთ? არა, ამხანაგებო, არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ამას დავეთანხმოთ. ბეზენჩუკელმა ამხანაგებმა აქ შეცდომა დაუშვეს. შესაძლებელია, მათ ეს შეცდომა თავმდაბლობით მოუვიდათ. მაგრამ შეცდომა მაინც შეცდომად რჩება. წავიდა ის დრო, როდესაც ბელადები ისტორიის ერთადერთ შემოქმედად ითვლებოდნენ, მუშები და გლეხები კი სათვალავში არ შედიოდნენ. ხალხთა და სახელმწიფოთა ბედს ამჟამად წყვეტენ არა მარტო ბელადები, არამედ, უწინარეს ყოვლისა და უმთავრესად, მშრომელთა მილიონიანი მასები. მუშები და გლეხები, რომლებიც უხმაუროდ და უაურზაუროდ აშენებენ ქარხნებსა და ფაბრიკებს, მაღაროებსა და რკინი-

გზებს, კოლექტიურ და საბჭოთა მეურნეობებს, ქმნიან ცხოვრების ყველა სიკეთეს, აჭმევენ და აცმევენ მთელ მსოფლიოს, — აი ვინ არიან ახალი ცხოვრების ნამდვილი გმირები და ნამდვილი შემოქმედნი. ეს, როგორც ჩანს, დაივიწყეს ჩვენმა ბეზენჩუკელმა ამხანაგებმა. ცუდია, როდესაც ადამიანები ზედმეტად აფასებენ თავიანთ ძალებს და ყოყოჩობენ თავიანთი დამსახურებით. ამას კვეხნამდე მივყავართ, კვეხნა კი კარგი საქმე არ არის. მაგრამ უფრო ცუდია, როდესაც ადამიანები სათანადოდ ვერ აფასებენ თავიანთ ძალებს და ვერ ხედავენ, რომ მათი «პატარა» და «უჩინარი» შრომა ნამდვილად დიადი და შემოქმედი შრომაა, რომელიც წყვეტს ისტორიის ბედს.

მე მინდა, რომ ბეზენჩუკელმა ამხანაგებმა მოიწონონ ეს ჩემი პატარა შესწორება მათს წერილში.

მოდი ამით გავათავოთ, ამხანაგებო.

(ხანგრძლივი ტაში, რომელიც ოვაციად იქცევა. ყველა ფეხზე დგება და მიესალმება ამხანაგ სტალინს. «ვაშას» ძახილი. დარბაზში ისმის შეძახილები: «გაუმარჯოს ამხანაგ სტალინს, ვაშა! გაუმარჯოს მოწინავე კოლმეურნეს! გაუმარჯოს ჩვენს ბელადს ამხანაგ სტალინს!»).